ΝΕΟ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων**:**

α. «Πανελλήνιον»
β. Στρατιωτικός Σύνδεσμος
γ. Κοινωνιολογική Εταιρεία

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος,** αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

α. Η ανάπτυξη του εσωτερικού εμπορίου στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα ακολούθησε ρυθμούς ανάλογους με τους ρυθμούς ανάπτυξης της διεθνούς εμπορικής κίνησης.
β. Η άφιξη των Βαυαρών στην Ελλάδα το 1832 συνοδεύτηκε από τη σύναψη νέων δανείων.
γ. Στη Στερεά Ελλάδα επί Τουρκοκρατίας φορείς της πατρωνίας ήταν οικογένειες προκρίτων.
δ. Κατά την περίοδο του Κριμαϊκού Πολέμου το αγγλικό κόμμα αύξησε την επιρροή του στην Ελλάδα.
ε. Μετά την παραίτηση της Κυβέρνησης Δραγούμη (1910) δόθηκε στον Βενιζέλο εντολή σχηματισμού κυβέρνησης.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποιοι λόγοι συνέβαλαν στην ενίσχυση της ελληνικής ναυτιλιακής και εμπορικής δραστηριότητας στη διάρκεια του 18 ου αιώνα και έως την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Ποιες σημαντικές επενδύσεις στις υποδομές του ελληνικού κράτους πραγματοποιήθηκαν μετά τον Μικρασιατικό Πόλεμο;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφέρετε τα αιτήματα των προσφύγων προς τη Γ΄ Εθνοσυνέλευση (1826-1827) και τη στάση αυτής απέναντι στα συγκεκριμένα αιτήματα.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Το ζήτημα των προσφύγων απασχόλησε τη Γ΄ Εθνοσυνέλευση (1826-1827), καθώς διάφορες ομάδες προσφύγων υπέβαλαν αιτήματα αποκατάστασής τους σε συγκεκριμένο τόπο. Οι Ελεύθεροι Σμυρναίοι ζήτησαν να τους παραχωρηθεί χώρος στην περιοχή του Ισθμού προκειμένου να ανεγείρουν τη Νέα Σμύρνη, επικαλούμενοι τη συνεισφορά της Σμύρνης «εἰς τὴν διατήρησιν καὶ τήν μετάθεσιν τῶν φώτων εἰς τήν λοιπήν Ἑλλάδα», το γεγονός ότι η οικονομική ανάπτυξή της υπήρξε πόλος έλξης για τους Έλληνες άλλων περιοχών για να βρουν, είτε «ἄσυλον κατὰ τοῦ διωγμοῦ», είτε χώρο βελτίωσης των βιοτικών αναγκών τους. Το αίτημά τους έγινε αποδεκτό, αν και τελικά δεν πραγματοποιήθηκε. Οι Σουλιώτες ζήτησαν χώρο εγκατάστασης στην Αργολίδα, χωρίς όμως να το επιτύχουν, και οι Ψαριανοί στην Εύβοια -χωρίς να λάβουν απάντηση. Ανάλογα αιτήματα υπέβαλαν οι Κυδωνιείς, οι Ηπειρώτες και οι Μακεδόνες. Οι Χίοι και οι Κρήτες πρόσφυγες δεν ζήτησαν αποκατάσταση, εμμένοντας στην απελευθέρωση της πατρίδας τους. [. . .] Οι κάτοικοι της νεοσύστατης Ερμούπολης προσπάθησαν στην Εθνοσυνέλευση να εδραιώσουν την εγκατάστασή τους στο νησί. Η Γ΄ Εθνοσυνέλευση ψήφισε στις 5 Μαΐου 1827 το Ψήφισμα ΚΒ', σύμφωνα με το οποίο όσοι ορθόδοξοι έρχονταν στην Ελλάδα είχαν δικαίωμα να ανεγείρουν συνοικισμούς σε μέρος που η Βουλή θα προσδιόριζε, χωρίς όμως να παραβλέπονται «τῶν ἐντοπίων τὰ δίκαια». Η εξειδίκευση όμως των γενικών αυτών διατάξεων με ειδικό νόμο δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Ν. Ανδριώτης, *Πρόσφυγες στην Ελλάδα 1821-1940*: άφιξη, περίθαλψη και αποκατάσταση. Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2020, σ. 16

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Απόσπασμα από τις αναφορές των Σουλιωτών προς τη Γ΄ Εθνοσυνέλευση (1826)

«Ημείς δεν ζητούμεν ικανοποίησιν των θυσιών μας, επειδή όλα ταύτα νομίζομεν ως χρέη απαραίτητα προς την Πατρίδα, αλλ' ούτε το Έθνος έχει εκείνα τα μέσα την σήμερον, προς ικανοποίησιν των υπέρ Πατρίδος αγωνιζομένων [. . .] ζητούμεν γη, της οποίας το έδαφος καταβρέχομεν με το αίμα μας πάντοτε διαφεντεύοντάς το».

Α. Μάμουκας *Τα κατά την Αναγέννησιν της Ελλάδος,* τόμος 5, από το βιβλίο του Α. Βακαλόπουλου, *Πρόσφυγες και Προσφυγικόν Ζήτημα κατά την Επανάστασιν* του 1821, Ιστορική Μελέτη εν Θεσσαλονίκη 1939. (Από *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, τεύχος Β΄, Γ΄ Τάξης Ενιαίου Λυκείου, Εκδόσεις ΚΕΕ, Αθήνα 2020, σ. 10)

ΘΕΜΑ Δ1

Να παρουσιάσετε την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα από την απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου το 1933 μέχρι το τέλος του 1935 συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Σε ατομικό επίπεδο, βενιζελικοί αξιωματικοί, δημόσιοι υπάλληλοι και πολιτικοί δεν έβλεπαν να κινδυνεύει μόνον η σταδιοδρομία τους, αλλά και η ίδια η προσωπική τους ασφάλεια. Η απόπειρα εναντίον του Βενιζέλου τον Ιούνιο 1933, που είχαν οργανώσει ο αρχηγός της αστυνομίας και υπουργοί σε συνεργασία με λήσταρχους και άτομα του υποκόσμου, έδινε το μέτρο του ποιού της κυβέρνησης, που δεν μπορούσε να το κρύψει η παρουσιαζόμενη ως μετριοπάθεια μετριότητα και αβουλία του προέδρου της Παναγή Τσαλδάρη.

Το κίνημα του 1935 οργανώθηκε κατά κύριο λόγο για να προστατεύσει τα συμφέροντα των στελεχών της δημοκρατικής παράταξης και των βενιζελικών στον στρατό και την πολιτική. Οι οργανωτές του έλπιζαν ότι θα έβρισκαν λαϊκή ανταπόκριση, ιδιαίτερα ανάμεσα στους πρόσφυγες, κάτι που δεν συνέβη στην έκταση που προσδοκούσαν. Πάντως, η σωτηρία της δημοκρατίας ήταν μια πρόφαση, αφού με τις τότε συνθήκες το αβασίλευτο καθεστώς δεν μπορούσε να διασωθεί παρά μόνο με την κατάλυση των δημοκρατικών ελευθεριών

Χ. Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Η Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα (1922-1940). Ο Μεσοπόλεμος,* Β΄τόμος, εκδόσεις Βιβλιόραμα, Αθήνα 2003, σ. 110

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Απόσπασμα από ομιλία του Κονδύλη στη Θεσσαλονίκη στις 6 Οκτωβρίου 1935

Οι πολιτικοί άνδρες έχουν ανάγκην να διατηρούν στενάς σχέσεις με τους αξιωματικούς, διότι άνευ της βοήθειας αυτών δεν ειμπορούν να πάρουν την εξουσίαν. Οι αξιωματικοί εξ άλλου έχουν ανάγκην να ανήκουν εις μίαν παράταξιν, ν΄ αγωνίζονται υπέρ αυτής και εν ανάγκη να ριψοκινδυνεύουν τα πάντα διά την κατίσχυσιν της μερίδος των. Τι να κάμουν, ό,τι απέκτησαν με πολυετείς αγώνας − βαθμόν, μισθόν, σύνταξιν − κινδυνεύει.

Γ, Μαυρογορδάτος, *Μετά το 1922. Η παράταση του Διχασμού,* εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2017, σ. 399

ΝΕΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. **Στο εξώφυλλο** να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. **Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω** να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. **Στην αρχή των απαντήσεών σας** να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση**. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17:00 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ